

Elke taal telt: talenbewust lesgeven in de klas

Joana Duarte

Wat is voor jullie talenbewust lesgeven?

Denk (1 minuut)

Schrijf twee
ideeën op

Deel (3 minuten)

Deel je ideeën
met je
buurvrouw/man

Doe (5 minuten)

Doe mij en deel
jullie ideeën met
de groep

Wat is talenbewust lesgeven?

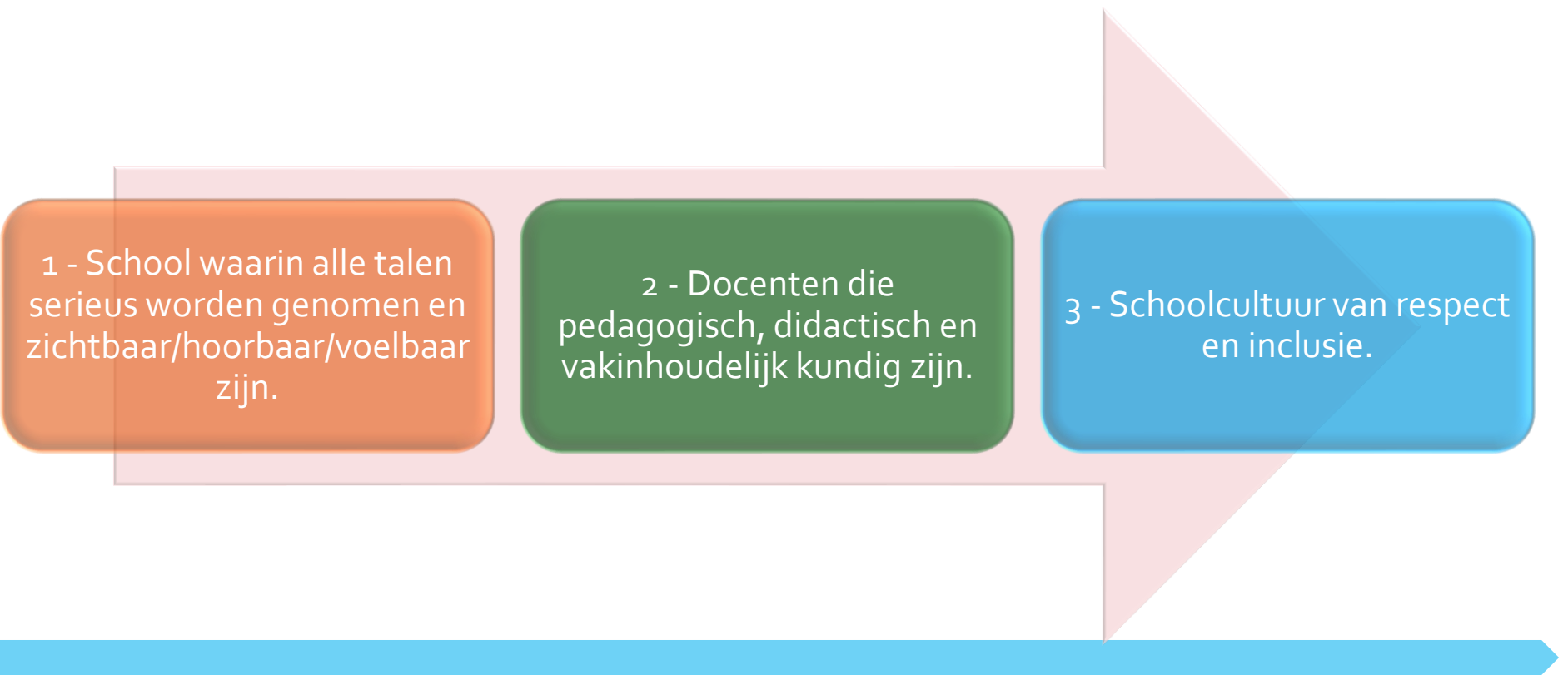

Talenbewust lesgeven kan als een paraplueterm beschouwd worden, waaronder verschillende perspectieven op effectief taalonderwijs kunnen worden geplaatst.

Perspectieven bij 'talenbewust lesgeven'

	Perspectief	Rol van taal	Voorbeeld
1	Meertaligheid (h)erkennen en waarderen	Leren over taal	Taalbeschouwing in het talenonderwijs; taalportretten maken; dialogoog over taal en macht i.h.k.v. burgerschapsonderwijs

De school als talenbewuste omgeving

1 - School waarin alle talen serieus worden genomen en zichtbaar/hoorbaar/voelbaar zijn.

2 - Docenten die pedagogisch, didactisch en vakinhoudelijk kundig zijn.

3 - Schoolcultuur van respect en inclusie.

Talenbewust lesgeven: een experiment

Nieuwkomers in Portugal

Lição 1

Lição 2

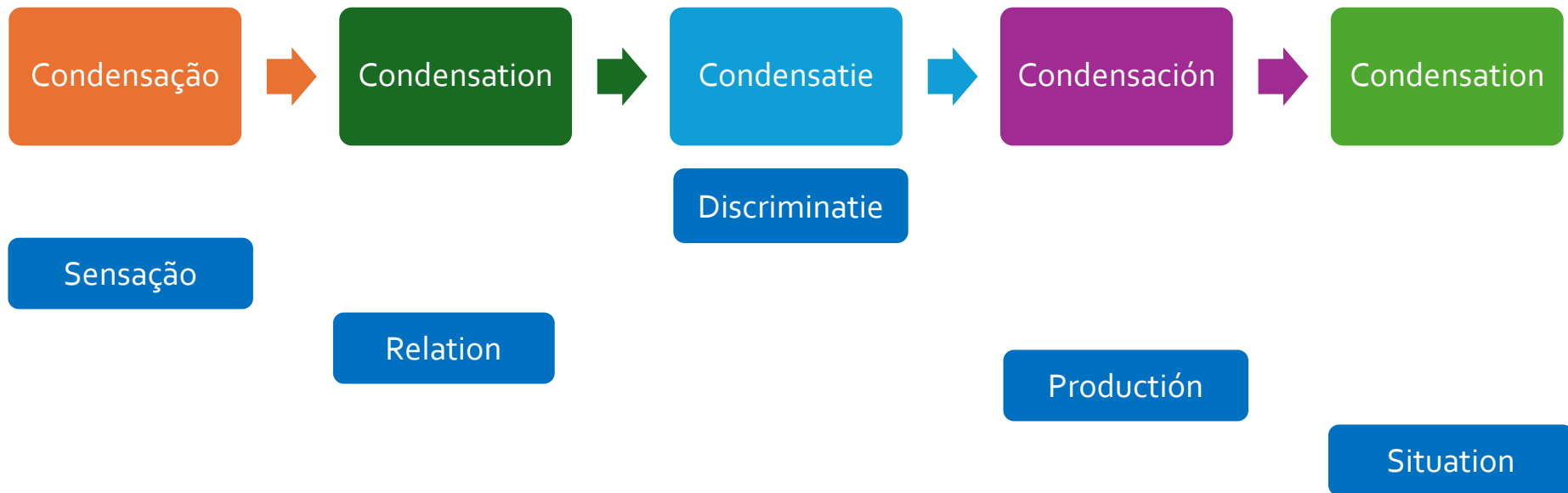
Ciclo da Água

Waterkringloop / Water cycle

Atmosfera

João Passos

Snelle strategieën voor talenbewust lesgeven

- **Vraag** → In welke taal hebben jullie aan eind van 'Lição 1' over het onderwerp van de les met elkaar overlegd?
- **Samenvatting strategieën:**
  - Inzet van thuistaal voor overleg met *peers* en voor het begrijpen van kernbegrippen
  - Authentieke input gekoppeld aan een onderwerp
  - Multimodale ondersteuning – beeld, tekst, audio
  - Algemene toon - bemoedigend, vriendelijk, *empowering* (complimenten)
  - Tempo, herhaling, duidelijk spreken, non-verbale ondersteuning
  - Taalvergelijking en taalleerstrategieën

Werkvormen bij talenbewust lesgeven

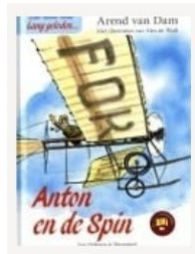
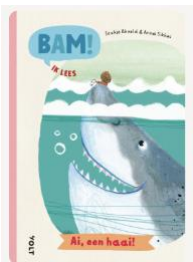
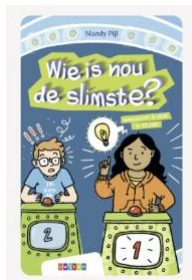
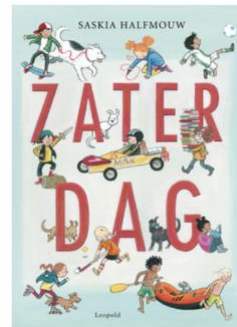
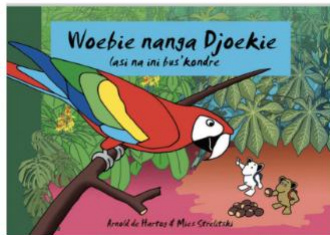
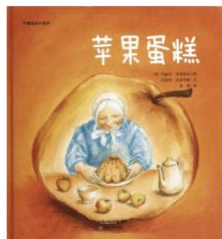
Een positief en meertalig leerklimaat

8.30 uur	vrij lezen	
9.00 uur	taal	
9.45 uur	rekenen	
10.15 uur	pauze	
10.30 uur	spelling	
11.15 uur	wereldoriëntatie	
12.00 uur	muziek	
12.30 uur	naar huis	

Werkvormen bij talenbewust lesgeven

Een taalrijke en meertalige omgeving

bron: Bukiboek / NikNak / Lappa / Eenvoudig communiceren

Werkvormen bij talenbewust lesgeven

vooroordelen en discriminatie

het vooroordeel

Een mening over iemand voordat je die persoon echt kent.

Een vooroordeel kan zorgen voor oneerlijk gedrag.

_____

de discriminatie

Iemand slecht behandelen omdat hij of zij anders is.

De klas praat over manieren om discriminatie te stoppen.

_____

het racisme

Iemand buitensluiten om zijn huidskleur of afkomst.

Iedereen verdient respect, racisme hoort daar niet bij.

_____

uitsluiten

Iemand niet laten meedoen of ergens buiten houden.

Uitsluiting kan veel pijn doen.

_____

de ongelijkheid

Situatie waarin mensen niet dezelfde kansen of rechten hebben.

Er is nog steeds ongelijkheid tussen mannen en vrouwen.

_____

uitschelden

Iemand pijn doen met woorden.

De jongen werd uitgescholden op het schoolplein.

_____

Visuele ondersteuning

Plaatje	Papiamentu	Nederlands	Engels	Spaans	Taal X
(mensen die oordelen vóór ze iemand kennen)	prejuísio	het vooroordeel	prejudice	prejuicio	_____
(iemand anders behandelen omdat hij/zij anders is)	diskriminashon	de discriminatie	discrimination	discriminación	_____
(stop racisme / verschillende huidskleuren samen)	rasismo	het racisme	racism	racismo	_____
(iemand niet laten meedoen)	ekskluf / laga afo	uitsluiten	exclude	excluir	_____
(weegschaal niet in balans)	desigualdat	de ongelijkheid	inequality	desigualdad	_____
(kwetsende woorden tegen iemand)	ofendé / bisa palabranan ofendiente	uitschelden	insult / call names	insultar	_____

Tabel gemaakt met ChatGPT 5.2 en niet aangepast

Meertalige vergelijking

- Activiteiten waarin leerlingen representaties (van concepten, begrippen, etc.) vanuit verschillende talen vergelijken

- b) In Spanish the triangle is called **triángulo**, and in Norwegian **trekant**.
What do you think **tri** means, **ángulo**, and what does **tre** and **kant** mean?
Discuss in pairs which picture could best go with which word.
Connect the words with the matching picture.

"Eén boon maakt nog geen
erwtensoep"

Trekant

Triángulo

Treieck

tre-kant

ngulo

Input-output-switches

- a. De leerlingen kiezen een actueel nieuwsbericht, in een **taal naar keuze**
- b. Ze bereiden het artikel thuis voor en maken een samenvatting van de hoofdzaken in een **taal naar keuze** en vertalen die naar de **doeltaal**
- c. Ze houden een mondelinge voordracht waarin ze de rest van de klas in de **doeltaal** vertellen over hun artikel

**Mike Tyson'dan flaş
açıklama: Son kez mi
ringe çıktı?**

Dit voorbeeld is hier te vinden:
https://stad.gent/sites/default/files/page/document/s/Lesvoorbeeld_Spreekopdracht_actualiteit.pdf

Meertalige leesgesprekken

“Leesgesprekken zijn gesprekken over lezen die je als leraar (of andere gespreksleider) voert met individuele leerlingen of met groepjes leerlingen. De gespreksleider én de leerling krijgen met deze gesprekken zicht op de leesontwikkeling van de leerling. In deze gesprekken vertelt de leerling hoe hij leest, wat zijn leesvoorkeuren zijn, hoe het leesonderwijs op school verloopt en over hoe hij dat zelf ervaart.” (Prenger & Havinga, 2016, p. 36)

Zelf aan de slag met talenbewust lesideeën

1. Maak een groepje van 3 tot 5 deelnemers
2. Kies of bedenk een idee om talenbewust lesgeven in jullie klassen vorm te geven
3. Werk het in kort uit
4. Pitch jullie idee aan de groep

virtulapp

- Inspiratieboekje "Meertaligheid in de klas"

